

DECIZIA nr.44
din 16 februarie 2016

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.399
alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală și ale art.125 alin.(3)
din Codul penal**

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskás Valentin Zoltán	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Oana Cristina Puică	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală și ale art.125 alin.(3) din Codul penal, excepție ridicată, din oficiu, de instanța de judecată în Dosarul nr.493/210/2015 al Judecătorei Chișineu Criș și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.870D/2015.

2. La apelul nominal, lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Dezbaterile inițiale au avut loc în ședința publică din 19 ianuarie 2016 și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, în temeiul art.57 și art.58 alin.(3) din Legea nr.47/1992, pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, a amânat pronunțarea la 20 ianuarie, respectiv la 21 ianuarie 2016. La această dată, constatând că nu este întrunită majoritatea prevăzută la art.6 teza a doua și art.51 alin.(1) teza a doua din Legea nr.47/1992, Curtea, în temeiul art.58 alin.(4) din Legea nr.47/1992 și art.56 alin.(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, a dispus redeschiderea dezbaterilor pentru data de 16 februarie 2016.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care precizează că menține concluziile de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală, concluzii puse la dezbatere inițială, când a arătat că dispozițiile de lege criticate nu încalcă prevederile constituționale invocate. Prin Decizia nr.7 din 16 martie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii a stabilit că, la momentul soluționării, în primă instanță, a acțiunii penale, prin pronunțarea unei măsuri educative, indiferent de natura acesteia, măsura arestării preventive, luată anterior față de inculpatul minor, încetează de drept, iar instanța dispune punerea de îndată în libertate a inculpatului minor arestat preventiv. Interpretarea literală și sistematică efectuată de Înalta Curte cu privire la dispozițiile de lege criticate este una corectă, astfel că sentința prin care instanța pronunță o măsură educativă este executorie, instanța fiind obligată să dispună punerea de îndată în libertate a inculpatului minor arestat preventiv în cauză, întrucât dispozițiile art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală nu disting între măsurile educative neprivative de libertate și cele privative de libertate. De asemenea, sunt neîntemeiate și criticile de neconstituționalitate formulate față de dispozițiile art.125 alin.(3) din Codul penal, întrucât instanța de judecată, autoare a excepției, compară regimul sancționator aplicabil inculpatului minor cu cel aplicabil majorului, în condițiile în care aceștia se află în situații diferite, ceea ce determină un tratament juridic diferențiat.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 29 aprilie 2015, pronunțată în Dosarul nr.493/210/2015, **Judecătoria Chișineu Criș a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală și ale art.125 alin.(3) din Codul penal.** Excepția a fost ridicată, din oficiu, de instanța de judecată cu ocazia soluționării, în fond, a

unei acțiuni penale având ca obiect tragerea la răspundere penală a unui inculpat minor, care este arestat preventiv în aceeași cauză.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, instanța de judecată, autoare a excepției, susține că dispozițiile art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală încalcă prevederile constituționale referitoare la Statul român, la universalitatea drepturilor, libertăților și îndatoririlor cetățenilor, la egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, și la rolul Ministerului Public, întrucât instanța de judecată este obligată să dispună punerea de îndată în libertate a inculpatului minor arestat preventiv în cauză, chiar dacă față de acesta s-a luat o măsură educativă privativă de libertate și chiar dacă inculpatul minor prezintă pericol grav pentru ordinea publică. Arată, astfel, că, prin Decizia nr.7 din 16 martie 2015 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.234 din 6 aprilie 2015), pronunțată în recurs în interesul legii, cu privire la interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că, la momentul soluționării, în primă instanță, a acțiunii penale, prin pronunțarea unei măsuri educative, indiferent de natura acesteia, măsura arestării preventive, luată anterior față de inculpatul minor, încetează de drept, iar instanța dispune punerea de îndată în libertate a inculpatului minor arestat preventiv. Instanța de judecată, autoare a excepției, precizează că de această prevedere beneficiază și inculpatul devenit major ulterior săvârșirii infracțiunii, dacă a săvârșit infracțiunea în timpul minorității. Consideră că lăsarea în libertate a inculpatului până la data rămânerii definitive a hotărârii de condamnare - indiferent de natura infracțiunii săvârșite și de natura măsurii educative luate și indiferent de pericolul social al infracțiunii săvârșite și de pericolul social al persoanei inculpatului -, pe de o parte, creează inculpatului minor o situație privilegiată, fără o justificare rezonabilă, în comparație cu inculpatul major aflat în aceeași stare de arest preventiv, iar, pe de altă parte, pune Ministerul Public în imposibilitate de a-și îndeplini menirea de apărător al ordinii de drept și al drepturilor și libertăților cetățenilor, punând la îndoială statul de drept, democratic și social, precum și ocrotirea drepturilor și libertăților

consacrate prin Constituție. Astfel, instanța de judecată, autoare a excepției, apreciază că punerea de drept în libertate a inculpatului minor arestat preventiv, indiferent de gravitatea și natura infracțiunii săvârșite și indiferent de pericolul social pe care îl prezintă persoana inculpatului, reprezintă un grav atentat la statul de drept, ordinea publică și siguranța cetățeanului. Arată, din practica instanței, că un minor, care a fost condamnat pentru mai multe infracțiuni de tâlhărie calificată - în contextul în care acesta a intrat în locuințele unor persoane în vârstă, la date diferite, pe timp de noapte, și a sustras, prin violență, bunuri - este cercetat de către organele de urmărire penală sub aspectul săvârșirii infracțiunii de omor calificat. Or, lăsarea în libertate a unei astfel de persoane, chiar dacă este vorba de un minor, prezintă un real pericol pentru societate. Consideră că dispozițiile art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală sunt constituționale cel mult în măsura în care instanța este obligată să dispună punerea de îndată în libertate a inculpatului minor doar atunci când pronunță o măsură educativă neprivativă de libertate.

7. De asemenea, instanța de judecată, autoare a excepției, arată că dispozițiile art.125 alin.(3) din Codul penal încalcă prevederile constituționale referitoare la Statul român, la universalitatea drepturilor, libertăților și îndatoririlor cetățenilor, la egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, și la rolul Ministerului Public, întrucât, dacă față de inculpatul este luată măsura internării într-un centru de detenție pe 5 ani și el săvârșește, tot în timpul minorității, alte infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de până la 20 de ani, instanțele ce vor judeca noile infracțiuni nu au posibilitatea de a prelungi măsura internării și nici nu există o măsură educativă mai aspră. Mai mult, din durata măsurii educative luate pentru infracțiunile subsecvente se scade perioada executată până la data hotărârii, textul de lege criticat constituind, astfel, o cauză de înlăturare a răspunderii penale. În schimb, inculpatul major care, în timpul executării pedepsei, săvârșește o altă infracțiune suportă un adaos la pedeapsă, în condițiile art.43 și ale art.44 din Codul penal. Inculpatul minor, însă, nu va suporta un adaos la măsura educativă și nu va suferi nicio agravare a situației sale, indiferent câte

infrațiuni ar mai săvârși, dacă acestea sunt pedepsite cu până la 20 de ani închisoare, ceea ce creează discriminare între inculpatul minor și cel major, prin posibilitatea ca inculpatul minor să aibă o conduită antisocială fără riscul unei răspunderi penale. Invocă, în acest sens, jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. Situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional. Prin urmare, dacă față de inculpatul minor se ia măsura educativă a internării într-un centru de detenție pe perioada maximă de 5 ani și, în timpul internării, minorul săvârșește una sau mai multe infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de până la 20 de ani, față de împrejurarea că nu există o altă măsură educativă mai aspră și nici nu se poate depăși durata măsurii de 5 ani și, mai mult, se deduce și perioada executată anterior, inculpatul minor nu va mai suporta consecințe penale pentru infracțiunile nou judecate, ci va continua să execute, de fapt, măsura educativă luată anterior. Instanța de judecată, autoare a excepției, apreciază că un minim de protecție a statului de drept și a celorlalte valori și principii constituționale invocate s-ar realiza în măsura în care judecătorul infracțiunii subsecvente nu ar fi obligat să scadă perioada executată până la data hotărârii sau ar avea posibilitatea să aplice inculpatului minor pedeapsa închisorii ca și în cazul inculpatului major.

8. Potrivit art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală și ale art.125 alin.(3) din Codul penal, având următorul cuprins:

- Art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală: *”De asemenea, instanța dispune punerea de îndată în libertate a inculpatului arestat preventiv atunci când pronunță: [...] d) o măsură educativă.”*;

- Art.125 alin.(3) din Codul penal: *”Dacă în perioada internării minorul săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, instanța prelungește măsura internării, fără a depăși maximumul prevăzut în alin. (2), determinat în raport cu pedeapsa cea mai grea dintre cele prevăzute de lege pentru infracțiunile săvârșite. Din durata măsurii educative se scade perioada executată până la data hotărârii.”*

12. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, instanța de judecată, autoare a excepției, invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art.1 alin.(3) referitor la Statul român, ale art.15 alin.(1) privind universalitatea drepturilor, libertăților și îndatoririlor cetățenilor, ale art.16 alin.(1) referitor la egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, și ale art.131 alin.(1) referitor la rolul Ministerului Public.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, prin Decizia nr.7 din 16 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.234 din 6 aprilie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii a stabilit, cu privire la interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art.399 alin.(3) lit.d) și alin.(4)

din Codul de procedură penală, că, la momentul soluționării, în primă instanță, a acțiunii penale, prin pronunțarea unei măsuri educative, indiferent de natura acesteia, măsura arestării preventive luată anterior față de inculpatul minor încetează de drept, iar instanța dispune punerea de îndată în libertate a inculpatului minor arestat preventiv.

14. Pentru a ajunge la această interpretare, Înalta Curte a reținut, la punctul 6.2 din considerentele deciziei mai sus menționate, următoarele: «Premisa dezlegării chestiunii de drept este aceea că textul art.339 alin.(1), alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală a fost preluat din legislația anterioară (art.350 alin.3), jurisprudența fiind constantă în a considera ipotezele enumerate ca determinând încetarea de drept a măsurii și în consecință interpretarea sistematică a alin.(3) al textului actual, respectiv aspectul că toate cazurile enumerate, inclusiv cel de la lit.d), vor determina aceeași soluție a încetării de drept a măsurii preventive. [...] Caracterul executoriu al acestei dispoziții rezultă, pe de o parte, [...], din utilizarea sintagmelor "de îndată" și "de asemenea", iar, pe de altă parte, din efectele pe care le-ar produce o interpretare contrară. Astfel, a admite că dispoziția de punere în libertate a inculpatului minor arestat preventiv cu privire la care prima instanță a pronunțat o măsură educativă nu are caracter executoriu înseamnă a admite că inculpatul minor cu privire la care prima instanță a pronunțat o măsură educativă neprivativă de libertate ar putea fi privat de libertate până la rămânerea definitivă a hotărârii și a admite că inculpatul condamnat la pedeapsa amenzii ar putea fi privat de libertate până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare.»

15. Din perspectiva controlului de constituționalitate, au, însă, relevanță cele menționate la punctul 5 din Decizia nr.7 din 16 martie 2015, citată anterior, unde se arată că, "deși soluția legislativă adoptată în art.399 alin.(3) lit. d) din Codul de procedură penală trebuie revizuită, în sensul limitării dispozițiilor acestui text de lege la măsurile educative neprivative de libertate, existând propuneri de amendamente în acest sens formulate la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură

penală, precum și pentru completarea Legii nr.187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal, până la modificarea art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală distincția între măsurile educative neprivative de libertate și măsurile educative privative de libertate nu are bază legală.”

16. Curtea Constituțională, procedând la verificarea constituționalității dispozițiilor de lege criticate în prezenta cauză, observă că textul art.399 alin.(3) lit.d) din noul Cod de procedură penală este identic, ca formulare, cu cel al art.350 alin.3 lit.d) din Codul de procedură penală din 1968, ambele prevăzând: *”De asemenea, instanța dispune punerea de îndată în libertate a inculpatului arestat preventiv atunci când pronunță: [...] d) o măsură educativă”*. În schimb, sub aspectul întinderii efectelor, cele două reglementări succesive sunt net diferite, întrucât consecințele răspunderii penale a minorului reglementate de noul Cod penal diferă substanțial de cele prevăzute în Codul penal din 1969. Astfel, art.114 din noul Cod penal stabilește pentru minorii care săvârșesc infracțiuni și răspund penal un regim sancționator bazat exclusiv pe măsuri educative, în timp ce, în baza art.100 din Codul penal din 1969, față de minorul care răspundea penal, se putea lua o măsură educativă sau i se putea aplica o pedeapsă, inclusiv închisoarea de la 5 la 20 de ani, în condițiile art.109 alin.2 din Codul penal din 1969. Modificarea de substanță adusă, în această materie, de noul Cod penal vizează, așadar, renunțarea în totalitate la pedepsele aplicabile minorilor care răspund penal în favoarea măsurilor educative - neprivative sau privative de libertate. Regula este aceea a luării în cazul minorilor a măsurilor educative neprivative de libertate [art.114 alin.(1) din Codul penal], în timp ce măsurile privative de libertate constituie excepția, acestea putând interveni în cazul săvârșirii unor infracțiuni deosebit de grave, determinate prin maximul special prevăzut de norma de incriminare, sau în cazul reținerii în sarcina minorului a unei pluralități infracționale [art.114 alin.(2) din Codul penal].

17. Din compararea efectelor celor două reglementări penale succesive, Curtea reține că, în baza art.350 alin.3 lit.d) din Codul de procedură penală din

1968, instanța de fond era obligată să dispună punerea de îndată în libertate a inculpatului arestat preventiv atunci când pronunța una din măsurile educative prevăzute de art.101 din Codul penal din 1969 (mustrarea, libertatea supravegheată, internarea într-un centru de reeducare sau internarea într-un institut medical-educativ), consecință care putea fi, însă, evitată de instanță prin aplicarea unei pedepse, în condițiile art.100 din Codul penal din 1969, dacă aprecia că luarea unei măsuri educative nu este suficientă pentru îndreptarea minorului, la alegerea sancțiunii ținându-se seama de gradul de pericol social al faptei săvârșite, de starea fizică, de dezvoltarea intelectuală și morală, de comportarea lui, de condițiile în care a fost crescut și în care a trăit și de orice alte elemente de natură să caracterizeze persoana minorului. În plus, în situația în care ar fi luat față de minor măsura educativă a internării într-un centru de reeducare, prima instanță avea posibilitatea, potrivit art.490 alin.1 din Codul de procedură penală din 1968, să dispună, prin aceeași hotărâre, punerea în executare de îndată a măsurii educative luate, caz în care, deși, în temeiul art.350 alin.3 lit.d) din Codul de procedură penală din 1968, arestarea preventivă înceta de drept, inculpatul minor continua să fie privat de libertate în baza măsurii educative luate de instanță. În schimb, din dispozițiile art.399 alin.(3) lit.d) din noul Cod de procedură penală - având în vedere că măsurile educative reprezintă singurele sancțiuni de drept penal aplicabile inculpatului minor -, reiese că, la momentul soluționării acțiunii penale în fond, instanța este obligată să dispună în toate cauzele cu inculpat minor arestat preventiv punerea de îndată în libertate a acestuia. Prin urmare, măsura arestării preventive luată față de inculpatul minor încetează de drept atât atunci când prima instanță pronunță o măsură educativă neprivativă de libertate - din cele prevăzute de art.115 alin.(1) pct.1 lit.a)-d) din Codul penal (stagiul de formare civică, supravegherea, consemnarea la sfârșit de săptămână sau asistarea zilnică) -, cât și atunci când pronunță o măsură educativă privativă de libertate - din cele prevăzute de art.115 alin.(1) pct.2 lit.a) și b) din Codul penal (internarea într-un centru educativ sau internarea într-un centru de detenție).

18. Astfel, Curtea constată că dispozițiile art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală lipsesc instanța de posibilitatea de a aprecia - la momentul soluționării, în fond, a acțiunii penale prin pronunțarea unei măsuri educative privative de libertate - dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea măsurii arestării preventive sau au intervenit temeiuri noi care justifică această măsură preventivă și de a dispune menținerea arestării preventive a inculpatului minor, în condițiile în care acesta a săvârșit o infracțiune deosebit de gravă sau s-a reținut în sarcina minorului existența unei pluralități infracționale. Într-o astfel de situație, instanța nu poate pronunța, potrivit dispozițiilor art.114 alin.(2) și art.125 alin.(2) din noul Cod penal, decât cel mult măsura educativă privativă de libertate a internării într-un centru de detenție pe o perioadă cuprinsă între 2 și 5 ani, respectiv între 5 și 15 ani, fiind exclusă aplicarea unei pedepse cu închisoare, ceea ce Codul penal din 1969 permitea, caz în care nu înceta de drept măsura arestării preventive dispuse anterior față de inculpatul minor, întrucât dispozițiile art.350 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală din 1968 prevedeau încetarea de drept a măsurii arestării preventive doar în cazul pronunțării unei măsuri educative. Potrivit, însă, dispozițiilor de lege criticate, o dată cu pronunțarea măsurii educative privative de libertate, instanța de fond este obligată să dispună punerea de îndată în libertate a inculpatului minor arestat preventiv, chiar dacă observă că temeiurile care au determinat luarea măsurii arestării preventive se mențin sau că există temeiuri noi care justifică o atare măsură și, prin urmare, s-ar impune menținerea măsurii arestării preventive.

19. În aceste condiții, Curtea observă că inculpatul minor arestat preventiv, față de care prima instanță pronunță o măsură educativă privativă de libertate și - prin efectul dispozițiilor art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală - este pus de îndată în libertate, poate să fugă sau să se ascundă, în scopul de a se sustrage de la judecarea apelului, respectiv de la executarea măsurii educative privative de libertate.

20. Cu toate că regimul sancționator al infractorului minor trebuie să fie diferit față de cel aplicabil infractorului major - minorul beneficiind de o

anumită clemență din partea legiuitorului, care derivă din starea de minoritate, respectiv din discernământul aflat în formare la momentul săvârșirii infracțiunii -, în ceea ce privește, însă, posibilitatea menținerii măsurii arestării preventive după pronunțarea, în primă instanță, a unei măsuri educative privative de libertate și până la rămânerea definitivă a hotărârii, interesul particular al minorului trebuie pus în balanță cu interesul general al statului de a-i ocroti pe cetățenii săi, având în vedere că nu este exclus ca un inculpat minor să prezinte un grad de pericol social concret la fel de ridicat ca și un inculpat major care a săvârșit aceeași infracțiune și este arestat preventiv la momentul soluționării acțiunii penale în primă instanță. Mai mult, prin inculpat minor se înțelege, așa cum reiese din art.134 alin.(1) din Codul penal, inculpatul care, la data săvârșirii infracțiunii, avea vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani, chiar dacă el împlinește vârsta de 18 ani anterior soluționării, în primă instanță, a acțiunii penale. Așadar, dispozițiile art.399 alin.(3) lit.d) din noul Cod de procedură penală se aplică și inculpatului - arestat preventiv pentru o infracțiune săvârșită în timpul minorității -, care devine major anterior momentului pronunțării hotărârii prin care se dispune luarea unei măsuri educative privative de libertate.

21. În același timp, Curtea observă că măsura arestării preventive poate fi dispusă față de un inculpat minor numai în mod excepțional, și anume cu verificarea condiției instituite de art.243 alin.(2) din Codul de procedură penală, aceea ca efectele pe care privarea de libertate le-ar avea asupra personalității și dezvoltării inculpatului minor să nu fie disproporționate față de scopul urmărit prin luarea măsurii. Totodată, luarea unei noi măsuri de arestare preventivă față de inculpatul minor care a mai fost arestat preventiv în aceeași cauză se poate dispune, potrivit art.243 alin.(1) coroborat cu art.238 alin.(3) din Codul de procedură penală, numai dacă au intervenit temeiuri noi care fac necesară privarea sa de libertate.

22. Având în vedere, pe de o parte, garanțiile instituite de Codul de procedură penală în materia arestării preventive a inculpatului minor, iar, pe de altă parte, faptul că punerea de îndată în libertate a inculpatului minor arestat preventiv, ca urmare a pronunțării, în primă instanță, a unei hotărâri prin care s-a

luat o măsură educativă privativă de libertate, poate crea o stare de pericol pentru ordinea și siguranța publică, Curtea reține că prevederile ale art.1 alin.(3) din Constituție privind statul de drept, în componentele sale referitoare la apărarea ordinii publice și a siguranței publice, reclamă ca instanța să poată aprecia - la momentul soluționării, în fond, a acțiunii penale prin pronunțarea unei măsuri educative privative de libertate - dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea măsurii arestării preventive sau au intervenit temeiuri noi care justifică această măsură preventivă și să poată dispune menținerea arestării preventive a inculpatului minor, în condițiile alin.(1) al art.399 din Codul de procedură penală. În acest sens, prevederile art.1 alin.(3) din Constituție, potrivit cărora *"România este stat de drept [...]"*, impun legiuitorului obligația de a lua măsuri în vederea apărării ordinii și siguranței publice, prin adoptarea instrumentelor legale necesare în scopul reducerii fenomenului infracțional, inclusiv a delincvenței juvenile, cu excluderea oricăror reglementări de natură să ducă la încurajarea acestui fenomen. Prin urmare, atunci când stabilește regulile referitoare la tragerea la răspundere penală a minorului, legiuitorul trebuie să asigure un just echilibru între interesul individual al minorului și interesul general al societății de a găsi și trage la răspundere penală pe autorii infracțiunilor și de a preveni atingerile ce pot fi aduse ordinii și siguranței publice, echilibru care este absolut necesar în scopul apărării valorilor constituționale.

23. Astfel, Curtea constată că soluția legislativă prevăzută de dispozițiile art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală - constând în încetarea de drept a măsurii arestării preventive și în punerea de îndată în libertate a inculpatului arestat preventiv atunci când instanța de fond pronunță o măsură educativă - se justifică doar atunci când măsura educativă luată este neprivativă de libertate. În schimb, în cazul soluționării, în primă instanță, a acțiunii penale prin pronunțarea unei măsuri educative privative de libertate, soluția legislativă referitoare la încetarea de drept a măsurii arestării preventive și la punerea de îndată în libertate a inculpatului arestat preventiv încalcă prevederile constituționale ale art.1 alin.(3) privind statul de drept - în componentele sale

referitoare la apărarea ordinii publice și a siguranței publice -, prin crearea unei stări de pericol pentru o serie de valori constituționale, între care se regăsesc viața și integritatea fizică și psihică, proprietatea privată și inviolabilitatea domiciliului. În concluzie, Curtea constată că dispozițiile art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală sunt constituționale în măsura în care se referă numai la măsurile educative neprivative de libertate.

24. În ceea ce privește dispozițiile art.125 alin.(3) din Codul penal, care reglementează cu privire la prelungirea măsurii educative a internării minorului într-un centru de detenție în ipoteza în care, în perioada internării, minorul săvârșește o nouă infracțiune sau este judecat pentru o infracțiune concurentă săvârșită anterior, Curtea constată că aceste dispoziții de lege nu au legătură cu soluționarea prezentei cauze, în care inculpatul minor - trimis în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni de tâlhărie calificată, prevăzută de art.233 raportat la art.234 alin.(1) lit.d) și f) din Codul penal - nu era internat într-un centru de detenție nici la data săvârșirii infracțiunii și nici la data judecării acesteia. Or, potrivit art.29 alin.(1) din Legea nr.47/1992, republicată, *“Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești [...] privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei.”* Ținând cont de prevederile art.29 alin.(1) din Legea nr.47/1992, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.125 alin.(3) din Codul penal este inadmisibilă.

25. Pentru considerentele expuse, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide :

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată, din oficiu, de instanța de judecată în Dosarul nr.493/210/2015 al Judecătorei Chișineu Criș și constată că dispozițiile art.399 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură penală sunt constituționale în măsura în care se referă numai la măsurile educative neprivative de libertate.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.125 alin.(3) din Codul penal, excepție ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Judecătorei Chișineu Criș și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 februarie 2016.